

[Hans Nielsen.]

Aktieselskaber, men Aktieselskaberne forudsætter jo et større eller mindre Antal Aktionærer. Naar man skal bedømme denne Lovs Virkninger, maa man ogsaa bedømme dens eventuelle Virkning overfor Aktionærerne.

Under den gældende Lov har der været meget store Forsømmelser at notere for Erhvervslivets Vedkommende fra Børsens Side. Naar man et Aar vurderer Østasiatisk Kompagnis Aktiver til Kurs 80—90, altsaa til en Værdi af 40 Mill. Kr., og et Aar eller to efter vurderer dem til 130—140 Mill. Kr., er det samfundsmæssigt set en daarlig Vurdering af dette Selskabs Aktiver. Det virker ikke opildnende paa Erhvervslivet her i Landet, naar de forskellige Erhvervs Aktier drives op og ned saadan ganske tilfældigt paa Børsen. Thi det bevirker jo, at den store Masse af Folk, som har Penge, ikke vil anbringe dem i Aktier, men sætter dem i Sparekasser; og det er, naar man skal tale om Sikkerhed for Pengene, naturligvis en god og anbefalelsesværdig Regel, at man siger til Folk: Lad I være at købe Aktier for jeres Penge, men anbring dem i Sparekasser og Banker og nøjes med den Rente, I kan faa dér — men det er ikke sikkert, at det samfundsmæssigt set er den bedste Anvendelse af Pengene. Thi derefter bliver det Sparekasserne og Bankerne, der skal finansiere de store Foretagender, men vi har jo set mange Beviser paa, hvor skadeligt dette kan være for Samfundet. Jeg behøver ikke her at opriske de Katastrofer, som Landmandsbanken og andre Banker har været ude for, som Følge af, at de har ligget med Beholdninger af en hel lang Række Selskabs Aktier paa et Tidspunkt, hvor disse Selskaber krakkede.

Nej, skal Børsen røgte en Opgave, skal det være den at give Folk ærlig og paalidelig Vejledning om, hvad de Aktier er værd, som omsættes paa Børsen. Men det tror jeg ikke, man kommer til ved den gældende Ordning. Den bedste Ordning vilde efter min Opfattelse være, at Staten udnævnte de Vekselerere, der skulde handle med Aktier, fastsatte den Fortjeneste og Løn, de skulde have derfor, og at disse Personer derefter paa ærlig og redelig Vis vejledede deres Kunder, som kom og vilde være delagtige i Erhvervslivet gennem Køb af Aktier eller Tegning af Aktier i nye Selskaber.

En saadan Ordning vilde selvfølgelig være den bedste, men jeg er paa det rene med, at der ikke vil kunne findes Flertal derfor i den nuværende Rigsdag. Her som alle andre Steder holder man paa det fuld-

stændig frie Initiativ, og, som det ogsaa synes, paa Spekulationen. Men naar man vil opretholde den nuværende Ordning, synes jeg, det mindste Krav, man kan stille til Børsen, er, at det ved Lov er forbudt Vekselererne at være engagerede i Spekulationer. Der er noget utiltalende i, at en Vekselerer, der i Dag modtager Kunder, som kommer og anmoder ham om at købe bestemte Poster og Aktier paa Børsen, maaske er stor Baassist i de Papirer, som vedkommende netop vil købe, og at han, som er gaaet ind for at trykke Papirenes Kurs, overfor Kunden skal rose netop disse Papirer for at faa ham til at købe dem.

Jeg synes, at det Krav, vi har stillet fra vor Side, er saa rimeligt, at man ikke kan afvise det, og jeg bestyrkes i denne min Opfattelse ved at læse de Forhandlinger, der er ført i det andet høje Ting, hvor Hr. Schovelin var de Konservatives Ordfører og fremsatte følgende Udtalelse, som jeg gerne med den højtærede Formands Tilalelse vil oplæse:

„Nu er det saaledes, at jeg kan oplyse Eksempler paa, at hvis Vekselererne kun skulde have haft den Indtægt, de har ved at sælge Papirer ved Noteringen, vilde Omkostningerne mange Gange have overstegt deres samlede Aarsindtægter.“

Med andre Ord, selve den hidtidige Børskommissær oplyser i Landstinget, at Vekselererne udelukkende lever paa Spekulation, eller i hvert Fald findes der Eksempler paa, at de gør det. Det er dette, der forekommer mig at være ganske urimeligt ved den her foreslaaede Ordning, og jeg synes, at naar vi skulde revidere denne Lov, burde vi i alt Fald tage fat paa dette Spørgsmaal. Jeg ser, at den højtærede Minister i Landstinget har afvist Talen om en saadan Reform, men det er jo muligt, at man bedre kan komme til at tale med ham i Folketinget om dette Spørgsmaal, for det er dog et Spørgsmaal, som er af ikke ringe Betydning.

Jeg har, som sagt, den Opfattelse, at saa længe vi har den nuværende kapitalistiske Samfundsordning, vil en Børs, hvor man kan købe og sælge Obligationer og Aktier, være nødvendig, og da det i stigende Grad er de store Aktieselskaber, der udvikler og opretholder den industrielle og kommercielle Udvikling, har dette Spørgsmaal en ganske betydelig Interesse for den hele Befolkning.

Naar man nu foreslaar at afskaffe Børskommissæren, ser jeg i og for sig ikke nogen særlig stor Fordel derved, og jeg maa jo udbede mig den højtærede Ministers Forklaring paa — den kan man maaske faa